

Voor een dubbeltje in the dock?

Patrick van IJzendoorn, journalist

De Bar koestert argwaan, de Law Society is tevreden (vooral omdat erger voorkomen is) en bij 's werelds grootste advocatenkantoor, Clifford Chance, telt men haar zegeningen. Het rapport van de accountant Sir David Clementi over de hervorming van de Britse advocatenwereld ten gunste van het winkelend rechtspubliek roept gemengde gevoelens op. Rechtsgeleerde Julian Webb begrijpt de twijfels. 'Het risico bestaat dat de keuzevrijheid van de consument juist kleiner en schraler wordt. Een gemiddeld advocatenkantoor in een winkelstraat of een plattelandsdorpje staat hetzelfde lot te wachten als de groenteboer en de slager.' Hoeveel Air Miles levert een echtscheiding op? De vraag lijkt te komen uit een absurd toneelstuk, maar in het Verenigd Koninkrijk heeft de vraag een realistisch karakter. Het handboek *Do It Yourself: Separation and Divorce* staat op plaats vier van de top tien boeken bij Tesco Legal. De prijs? 7,49 pond, een slordige tien euro dus. Verder in de aanbieding: *Unmarried Couples and the Law*, *Employment Law* en *Nuisance Neighbours*. Met twee weken garantie. Raadslieders levert Tesco er nog niet bij, maar dat is slechts een kwestie van tijd.

GEWONE KANTOORBAAN

Het rapport van Clementi wordt algemeen beschouwd als de opmaat voor Tesco Law, een verzakelijking van de advocatuur met als toverwoorden: klantvriendelijkheid, toegankelijkheid en transparantie. En dat alles, zo hopen politici, tegen een betaalbare prijs. Het versnelt in wezen een proces dat al langer gaande is. De wegen van het recht zullen niet snel eenvoudig worden, maar een doolhof mag het niet meer zijn. Burgers moeten weten waar welk rechtsmiddel te halen is en waar een klacht een serieuze kans maakt. De Britten kunnen goed mopperen maar slecht

Sir David Clementi

klagen, reden dat de website How to Complain? zo'n succes is. Voor klagen over (en disciplineren van) advocaten is zwaarder geschut nodig, oordeelde Clementi.

Het huidige systeem, waarin degene over wie wordt geklaagd de klacht min of meer zelf behandelt – hetgeen weer reden is tot nieuwe klachten – wordt drastisch aangepast door de oprichting van een Office of Legal Complaints. Hierover is iedereen het eigenlijk wel eens, al mokt de Bar Council dat ze de slechts vijfhonderd klachten per jaar zelf wel kan afhandelen, vergetend erbij te vermelden dat de Law Society, die de solicitors vertegenwoordigt, met 17.000 klachten per jaar de klappen opvangt. Clementi lijkt een einde te willen maken aan het 'beschutte' leven van de advocaten in hun kantoren. In de afgelopen jaren is de toegankelijkheid tot de barrister al wat verbeterd. Individen moeten nog worden doorverwezen door een solicitor, maar voor bedrijven en beroepsgroepen is er met de Public Access Act een slui-proute naar de heren in zijde en pruik. Wat Clementi betreft, ontstaan er Legal Disciplinary Practices (LDP's) waar barristers, solicitors en andere juridisch onderlegden samen winst maken. De suggestie dat deze niet per se onder leiding hoeven te staan van een jurist, doet met name de barristers gruwen. De LDP's vormen een lakmoesproef voor Multi-Disciplinary Practices, waar bijvoorbeeld ook niet-juristen als accountants of belastingadviseurs deel van uit maken.

Voorlopig doen de LDP's al genoeg stof opwaaien. De nieuwe voorzitter van de Bar, Guy Mansfield QC, ziet barristers liever als zelfstandigen actief binnen de Chambers dan als zakenman binnen een bedrijf, waar de onafhankelijkheid, passie en onderlinge strijd minder zal zijn. Mansfield vreest dat zaken met klein leed het op den duur moeten afleggen tegen lucratieve, commerciële opdrachten, wanneer roeping verandert in een 'gewone' kantoorbaan. Voorts wijst hij erop dat barristers niet alleen hun cliënten maar ook de rechtbank behoren te dienen.

ONDERGRENZEN

Rechtsethicus Julian Webb, als professor verbonden aan de Universiteit van Westminster en adviseur van zowel de Bar Council als de Law Society, noemt LDP's een 'armoedig antwoord op een slecht gedefinieerd probleem'. Volgens hem gaat Clementi er te gemakkelijk vanuit dat keuzevrijheid en de kwaliteit zullen verbeteren. 'Net als de regering leeft er bij hem een veronderstelling dat concurrentie en het opengooien van een markt sociaal wenselijk en het algemeen belang dient. Is de keuzevrijheid en kwaliteit werkelijk groter wanneer er een paar juridische supermarkten bestaan waar juristen werken volgens de productielijn?'

Webb denkt dat veel staat of valt met de kwaliteit van de toezichthouder, een derde pijler van Clementi. Wat de regulering van de Britse juridische wereld betreft – die bekend staat als een van de minst gereguleerde van Europa – verwacht Clementi dat het toezichthoudende Legal Services Board (LSB) een afdoende kwaliteitsgarantie biedt, daarbij wijzend op de publieke Strategic Rail Authority bij de private spoorwegen. Geen gelukkig vergelijk, in de beleving van veel Britten. Webb wijst op een explosie van parajuridische dienstverleners zoals Epoq, een 'legal solutions group' die schat dat er in deze groeiemarkt tien miljard pond voor het oprapen ligt. Hier zou Webb graag een 'superregulator' willen zien. 'Buiten het blikveld van de LSB zal namelijk een race ontstaan naar de ondergrenzen van de kwaliteit.'

Julian Webb